

W UNII EUROPEJSKIEJ

Projekt dyrektywy w sprawie postępowania z wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi

Odpady radioaktywne powstają nie tylko w elektrowniach jądrowych, ale również przy zastosowaniu izotopów promieniotwórczych w medycynie, przemyśle, rolnictwie i badaniach naukowych. Posiadają je więc wszystkie państwa członkowskie UE. Elektrownie jądrowe działają w ponad połowie tych państw, a wiadomo również, że przygotowywana jest budowa kolejnych takich obiektów, w tym w Polsce.

Różne właściwości tych odpadów wymagają podejmowania stosownych środków w celu ochrony przed szkodliwym działaniem promieniowania jonizującego. Większość krajów nie zdecydowała dotychczas o metodach ostatecznego zabezpieczenia przed szkodliwym działaniem wypalonego paliwa jądrowego i odpadów promieniotwórczych. Dlatego też w celu jednolitego, bezpiecznego postępowania z nimi 3 listopada 2010 r. Komisja przedstawiła wniosek zawierający propozycję dyrektywy Rady w sprawie postępowania z wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi.¹

Jest to projekt dyrektywy ramowej, mającej zapewnić wysoki poziom bezpieczeństwa przy postępowaniu z wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi. Uzupełnia podstawowe normy ochrony zdrowia pracowników i ludności przed niebezpieczeństwem promieniowania jonizującego ustanowione na podstawie art.30 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, które określają: maksymalne dopuszczalne dawki nie stanowiące zagrożenia, maksymalne dopuszczalne poziomy narażenia na promieniowanie i skażenia

oraz podstawowe zasady opieki medycznej nad pracownikami.

Zakres projektowanej dyrektywy obejmuje wszystkie etapy postępowania z wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi, powstającymi w wyniku działań cywilnych. Z zakresu wyłączone są odpady z przemysłu wydobywczego, które mogą być promieniotwórcze.²

Projekt zawiera ogólną zasadę, zgodnie z którą ostateczna odpowiedzialność za postępowanie z wypalonym paliwem i odpadami promieniotwórczymi spoczywa na państwach. Ponadto do obowiązków państw należy dopilnowanie minimalizacji powstawania odpadów oraz dbanie o uwzględnianie zależności między wszystkimi etapami wytwarzania i dalszego postępowania z wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi, jak również zapewnienie jakości bezpieczeństwa. Państwa powinny też dopilnować bezpiecznego postępowania w perspektywie długoterminowej i nienakładania nadmiernych obowiązków na przyszłe pokolenia. Proponowaną zasadą jest również składowanie odpadów promieniotwórczych na terenie państw, w których zostały wytworzone; odstępstwo jest możliwe jeżeli zostanie zawarte porozumienie międzypaństwowe o wykorzystaniu składowiska w jednym z krajów.

Generalnie państwa będą musiały ustanowić i prowadzić krajową politykę w zakresie postępowania z przedmiotowymi odpadami. W jej ramach powinny powstać krajowe ramy legislacyjne, regulacyjne i organizacyjne, przydzielające obowiązki odpowiednim organom i zapewniające długoterminową koordynację. Ramy te powinny obejmować program wdrażania polityki, wymogi bezpieczeństwa, kontrolę, obowiązki organów oraz środki egzekucji przepisów. Po-

winy też określać system udzielania zezwoleń w odniesieniu do działań i obiektów, przy czym „zezwolenie” oznacza każdy dokument urzędowy wydany na mocy jurysdykcji państwa. Ramy krajowe mają podlegać ciągłemu ulepszaniu oraz obejmować rozwiązania zapewniające edukację i szkolenia.

Projekt określa zakres programów krajowych, które powinny zawierać rejestr wypalonego paliwa i odpadów promieniotwórczych, koncepcje, plany i rozwiązania dotyczące cyklu życia wypalonego paliwa i odpadów oraz kwestie badawcze, organizacyjne i finansowe. Powinny również określać postępowanie wobec składowiska, które zostało zamknięte. O programach krajowych oraz ich zmianach państwa będą powiadamiać Komisję.

Obowiązkiem instytucjonalnym państwa ma być powołanie i utrzymanie kompetentnego organu regulacyjnego, funkcjonalnie oddzielonego od organów i organizacji zajmujących się promowaniem i wykorzystaniem energii jądrowej lub materiałów promieniotwórczych.

Bezpośrednia, nieprzekazywalna odpowiedzialność za wypalone paliwo i odpady powinna spoczywać na posiadaczu zezwolenia, który ma mieć obowiązek stałego poprawiania bezpieczeństwa pod nadzorem organu regulacyjnego oraz posiadać odpowiednie plany zapewnienia bezpieczeństwa. Analiza bezpieczeństwa musi zostać przygotowana na etapie wniosku o zezwolenie i być uzupełniona o ocenę bezpieczeństwa. Zakres tych dokumentów to przede wszystkim elementy opisujące: lokalizację, projektowanie, budowę, eksploatację, likwidację obiektu lub zamknięcie składowiska. Zatwierdza je właściwy organ ustanowiony przez państwo. Konieczne jest też uwzględnienie bezpieczeństwa długoterminowego po zamknięciu. Właściwy organ przed wydaniem zezwolenia musi również otrzymać zapewnienie, że wymogi bez-

pieczeństwa zostaną zachowane.

Wszystkie informacje dotyczące postępowania z wypalonym paliwem i odpadami muszą być przekazywane do wiadomości pracowników i społeczeństwa. Społeczeństwo ma też mieć możliwość aktywnego udziału w podejmowaniu decyzji dotyczących wypalonego paliwa i odpadów.

Projekt przewiduje też składanie okresowych sprawozdań Komisji i możliwość dokonywania przez nią przeglądów.

Zagrożenia rynku emisji

Unijny system handlu emisjami (EU ETS) wprowadzony dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 13 października 2003 r.³ funkcjonuje od 1 stycznia 2005 r. Art. 12 ust.1a dyrektywy nakłada na Komisję obowiązek badania, czy rynek uprawnień do emisji jest chroniony przed wykorzystywaniem poufnych informacji lub manipulacjami. W odpowiednich przypadkach Komisja formułuje wnioski zapewniające ochronę. 21 grudnia 2010 r. Komisja przedstawiła komunikat będący pierwszą oceną ochrony tego rynku.⁴

Do rynku emisji dostęp ma każdy. Istnieją dwa zasadnicze typy uczestników rynku: nabywcy podlegający EU ETS (firmy energetyczne i przemysłowe) – zobowiązani do umorzenia uprawnień w wyznaczonych terminach oraz pośrednicy finansowi. Pośrednicy ułatwiają handel między firmami oraz przygotowują produkty (instrumenty) pochodne, np. opcje i swapy.

Przedmiotem obrotu są:

- uprawnienia do emisji określone dyrektywą 2003/87/WE,
- jednostki emisji przydzielane w ramach mechanizmu kompensacji emisji określonych Protokołem z Kioto:

jednostki poświadczonej redukcji emisji (CER) objęte mechanizmem czystego rozwoju oraz jednostki redukcji emisji (ERU) objęte projektami wspólnych wdrożeń.

Mogą one być przedmiotem transakcji na rynku kasowym (z natychmiastową dostawą) lecz około 80% obrotów dokonywane jest za pośrednictwem instrumentów pochodnych. Możliwy jest zakup za pośrednictwem maklera i na aukcjach, na razie słabo rozwiniętych. Od 2013 r. sprzedaż na aukcjach będzie dominującym sposobem przydzielania uprawnień, a od 2027 r. jedynym.

Ważnym narzędziem walki z różnymi nadużyciami jest przejrzystość rynku. Giełdy udostępniają informacje o ofertach, transakcjach i cenach zamknięcia. Informacje o transakcjach pozagiełdowych generalnie nie są dostępne. Dane dotyczące rocznej emisji około 11 tys. instalacji, które muszą umarzać uprawnienia w celu pokrycia swoich emisji publikuje system elektroniczny – niezależny dziennik (CITL). Komisja upowszechnia dane o emisji do 1 kwietnia za poprzedni rok. Ogólnodostępne, poprzez internet, są informacje dotyczące nieodpłatnych uprawnień, które państwa przyznały instalacjom. Informacje te mają duży wpływ na ceny i jednocześnie zapewniają przejrzystość rynku.

Obecnie termin „nadużycia na rynku” oznacza jedynie wykorzystywanie informacji poufnych i manipulacje rynkowe. Komisja w komunikacie informuje jednak, że konieczne jest skonstruowanie systemu chroniącego rynek emisji przed innymi nadużyciami, takimi jak: pranie brudnych pieniędzy, inna działalność przestępcza, a nawet finansowanie terroryzmu (dla jasności: nie ekoterroryzmu). Stwierdzić trzeba, że powiązanie ochrony środowiska z terroryzmem jest zaskakujące, nawet w teoretycznych rozważaniach.

Komisja podaje trzy zdarzenia, które

miały miejsce w latach 2009–2010 na europejskim rynku emisji, a które wskazują na konieczność odpowiedniego zabezpieczenia systemu. Oto one:

- 1) W latach 2009 i 2010 wykryto oszustwa związane z podatkiem VAT. Problem ten został rozwiązany poprzez wprowadzenie w 2010 r. przepisów uniemożliwiających popełnianie takich oszustw.
- 2) „Ataki phishingowe”, czyli próby nielegalnego dostępu do kont uczestników rynku emisji. Komisja wraz z państwami członkowskimi podjęła natychmiastowe działania w celu uniemożliwienia takich przestępstw.
- 3) „Recykling jednostek CER”, czyli sprzedaż jednostek poświadczonej redukcji emisji wykorzystanych już w celu dostosowania się do wymogów EU ETS. Problem został rozwiązany przez zmianę przepisów dotyczących rejestrów.

Dwa pierwsze typy przestępstw występują też na innych rynkach, trzecie jest charakterystyczne wyłącznie dla rynku emisji.

Trwają też prace nad innymi środkami zmniejszającymi ryzyko wystąpienia nadużyć, takimi jak na przykład ujednoczone standardy rachunkowości w zakresie emisji.

Komisja ma, wypływające z dyrektywy EU ETS, szczególne prawo kontroli nad systemem, monitoruje rynek i przedkłada roczne sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, do sprawozdania może dołączyć wniosek legislacyjny w celu poprawy funkcjonowania rynku. Analizy poziomu nadzoru rynkowego uwzględniają prawo dotyczące rynków finansowych i energetycznych.

We wnioskach zamieszczonych w komunikacie Komisja informuje, że rynek emisji rozwija się prawidłowo w zakresie płyn-

ności i przejrzystości, a ryzyko nadużyć jest zminimalizowane. Sam rynek emisji objęty jest w znaczącej części uregulowaniami dotyczącymi rynków; na poziomie unijnym brak jednak regulacji dotyczących transakcji kasowych. Regulacje takie przyjęły niektóre państwa, np. Niemcy.

Komisja wraz z państwami członkowskimi dalej będzie szczegółowo analizować strukturę rynku i poziom nadzoru oraz proponować, w razie potrzeby, odpowiednią zmianę prawa. Najprawdopodobniej do końca 2011 r. przedstawi wniosek legislacyjny wprowadzający szczegółowe przepisy regulujące nadzór nad rynkiem emisji. Niniejszy komunikat stanowi pierwszą ocenę aktualnego poziomu ochrony rynku emisji przed takimi nadużyciami lub podobnymi zjawiskami. Na tej podstawie Komisja przeprowadzi w pierwszej połowie 2011 r. zakrojone na szeroką skalę konsultacje z zainteresowanymi stronami dotyczące najlepszych rozwiązań na przyszłość, z zamiarem przedstawienia, w razie konieczności, wniosku ustawodawczego przed końcem 2011 r.

Dyrektywa w sprawie emisji przemysłowych

Opublikowana została dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola).⁵ Wniosek legislacyjny z propozycją dyrektywy Komisja złożyła pod koniec 2007 r.⁶ Procedura – jak na standardy unijne – nie trwała zbyt długo. Dyrektywa stanowi wersję przekształconą następujących aktów:

- dyrektywa 2008/1/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 15 stycznia 2008 r. dotycząca zintegrowanego za-

pobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli;⁷ ta dyrektywa stanowi trzon nowego aktu,

- dyrektywa Rady 78/176/EWG z 20 lutego 1978 r. w sprawie odpadów pochodzących z ditlenku tytanu,⁸
- dyrektywy Rady 82/883/EWG z 3 grudnia 1982 r. w sprawie procedur nadzorowania i monitorowania środowiska naturalnego w odniesieniu do odpadów pochodzących z przemysłu ditlenku tytanu,⁹
- dyrektywa Rady 92/112/EWG z 15 grudnia 1992 r. w sprawie procedur harmonizacji programów mających na celu ograniczenie i ostateczną eliminację zanieczyszczeń pochodzących z przemysłu ditlenku tytanu,¹⁰
- dyrektywa Rady 1999/13/WE z 11 marca 1999 r. w sprawie ograniczenia emisji lotnych związków organicznych spowodowanej użyciem organicznych rozpuszczalników podczas niektórych czynności i w niektórych urządzeniach,¹¹
- dyrektywa 2000/76/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 4 grudnia 2000 r. w sprawie spalania odpadów,¹²
- dyrektywa 2001/80/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 23 października 2001 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza z dużych instalacji spalania.¹³

Takie przekształcenie, w wyniku którego jeden nowy akt zastępuje kilka wcześniejszych dotyczących tego samego przedmiotu, określa się jako horyzontalne. W dyrektywach dokonano wielu istotnych zmian, których celem w zakresie wykorzystania techniki prawodawczej było zwiększenie ich przejrzystości. Przedmiotem nowej dyrektywy jest zaś ustanowienie zasad dotyczących zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom powstającym w wyniku działalności

przemysłowej oraz zasad dotyczących kontroli tych zanieczyszczeń. Kolejne przyjęte przez akt zasady dotyczą zapobiegania emisjom do powietrza, wody i ziemi, a gdy brak jest takiej możliwości, zasady mające na celu redukcję emisji oraz wytwarzania odpadów. Wszystkie te zasady mają służyć osiągnięciu wysokiego poziomu środowiska jako całości. Bardzo podobnie był sformułowany cel dyrektywy 2008/1/WE.

Przekształcona dyrektywa ma z załącznikami ponad 100 stron (dyrektywa 2008/1/WE miała ich 26) i składa się z:

- kilkustronicowej preambuły (motywów wstępnych) uzasadniającej konieczność przyjęcia i cel aktu,
- Rozdziału I „Przepisy wspólne” zawierającego normy wspólne dla pozostałych rozdziałów,
- Rozdziału II „Przepisy dotyczące rodzajów działalności wymienionej w załączniku I”; załącznik ten wymienia rodzaje działalności należących do przemysłów: energetycznego, produkcji i obróbki metali, mineralnego, chemicznego, gospodarki odpadami i niektóre „inne rodzaje działalności”,
- Rozdział III „Przepisy szczególne dotyczące obiektów energetycznego spalania” ma zastosowanie do takich obiektów, których całkowita moc nominalna dostarczona w paliwie (niezależnie od jego rodzaju) jest równa lub większa niż 50 MW,
- Rozdział IV „Przepisy szczególne dotyczące spalania odpadów i współspalania odpadów” ma zastosowanie do spalania odpadów stałych i płynnych,
- Rozdział V „Przepisy szczególne dotyczące instalacji i czynności z wykorzystaniem rozpuszczalników organicznych” do czynności wymienionych w części 1 („Czynności”) załącznika VII „Przepisy techniczne dotyczą-

ce instalacji i czynności z wykorzystaniem rozpuszczalników organicznych” oraz, w odpowiednich przypadkach, do czynności osiągających wartości progowe wymienione w części 2 („Wartości progowe i dopuszczalne wartości emisji”) załącznika,

- Rozdział VI „Przepisy szczególne dotyczące instalacji produkujących dwutlenek tytanu” ma zastosowanie zgodne ze swym tytułem,
- Rozdział VII to „Przepisy dotyczące komitetu, przepisy przejściowe i końcowe”.

Ponadto dyrektywa zawiera 10 załączników.

Jest aktem zbyt obszernym, aby omówić ją w tym artykule, jednak poniżej przedstawiam kilka istotnych informacji na jej temat, głównie dotyczących przyjętych zasad.

Dyrektywa zapewnia zintegrowane podejście do zapobiegania emisjom do powietrza, wody i gleby, gospodarowania odpadami, efektywności energetycznej i zapobiegania wypadkom. Podejście to obejmuje również elementy kontroli.

Upraszcza i wyjaśnia istniejące przepisy oraz zmniejsza obciążenie administracyjne. Wdraża niektóre propozycje zamieszczone w strategiach tematycznych dotyczących: zanieczyszczeń powietrza, ochrony gleby, zapobiegania powstawaniu odpadów i ich recyklingu.

Potwierdza zasadę, że instalacja może być eksploatowana jedynie wtedy, gdy wydano odpowiednie pozwolenie; wyjątek stanowią niektóre instalacje wykorzystujące rozpuszczalniki organiczne, które mogą być eksploatowane po zarejestrowaniu.

Pozwolenie zintegrowane (obecnie uregulowane w dyrektywie 2008/1/WE) powinno obejmować wszelkie środki konieczne do uzyskania wysokiego poziomu ochrony środowiska jako całości, zawierać dopuszczalne wielkości emisji oraz wymogi ochrony gleby, wód podziemnych i monitorowania.

Wszystkie te środki muszą opierać się na najlepszych dostępnych technikach (BAT). „Najlepsze dostępne techniki” w przekształconej dyrektywie oznaczają najbardziej efektywny i zaawansowany etap rozwoju i metod prowadzenia danej działalności, który wskazuje możliwe wykorzystanie poszczególnych technik jako podstawy przy ustalaniu dopuszczalnych wielkości emisji i innych warunków pozwolenia mających na celu zapobieganie powstawaniu, a jeżeli nie jest to możliwe, ograniczenie emisji i oddziaływania na środowisko jako całość:

- „techniki” obejmują zarówno stosowane technologie, jak i sposób, w jaki dana instalacja jest projektowana, budowana i utrzymywana, eksploatowana i wycofywana z eksploatacji;
- „dostępne techniki” oznaczają techniki o takim stopniu rozwoju, który pozwala na ich wdrożenie w danym sektorze przemysłu, zgodnie z istniejącymi warunkami ekonomicznymi i technicznymi, z uwzględnieniem kosztów i korzyści, nawet jeżeli techniki te nie są wykorzystywane lub nie zostały opracowane w danym państwie członkowskim, o ile są one dostępne dla operatora;
- „najlepsze” oznacza najbardziej efektywne w osiągnięciu wysokiego ogólnego poziomu ochrony środowiska jako całości.

Różnice występujące w państwach UE w zakresie poziomów emisji mają być niwelowane przez sporządzanie dokumentów referencyjnych BAT (obecnie znanych jako BREF-y). Dokumenty te mają być aktualizowane (najpóźniej co 8 lat) i przeglądane, a ich najważniejsze elementy: „konkluzje dotyczące BAT” będą przyjmowane w drodze procedury komitetowej. Konkluzje mają stanowić odniesienie przy ustalaniu warunków pozwolenia.

Dyrektywa zapewnia właściwym organom krajowym pewną elastyczność w ustalaniu dopuszczalnych wielkości emisji w określonych, szczególnych okolicznościach. Będą też one mogły udzielać tymczasowych odstępstw od poziomów emisji powiązanych z BAT, w przypadku testowania nowych, korzystnych dla środowiska i oszczędnych technik. Tymczasowe odstępstwo od wielkości emisji mogło będzie też być przyznane w przypadku nagłych zakłóceń w dostawie paliwa o niskiej zawartości siarki do zakładów energetycznego spalania.

Transpozycja dyrektywy do prawa krajowego konieczna będzie tylko w zakresie przepisów, które uległy zmianie. Na transpozycję poszczególnych przepisów dyrektywa wyznacza różne terminy w latach 2013–2016.

Adam Erechemla

Nowe przepisy dotyczące drewna nielegalnego pochodzenia

Nowe zasady mające na celu zapobieganie sprzedaży na rynku europejskim drewna nielegalnego pochodzenia weszły w życie w całej UE. Przedmiotowe przepisy wzmocnią działania na rzecz powstrzymania nielegalnego wyrębu, który powoduje poważne szkody w środowisku i utratę różnorodności biologicznej oraz podważa wysiłki tych, którzy próbują prowadzić odpowiedzialną gospodarkę leśną. Rozporządzenie, zaproponowane przez Komisję w 2008 r., zostało przyjęte przez UE w listopadzie 2010 r. i będzie obowiązywać we wszystkich państwach członkowskich od marca 2013 r.

Janez Potočnik, komisarz ds. środowiska, stwierdził: – *Przyjmując to rozporządzenie, Komisja przyczynia się istotnie do zwalczania nielegalnego wyrębu, oznaczającego nie tylko grabież zasobów naturalnych, lecz także*

dotykającego osoby, dla których lasy stanowią źródło utrzymania. Jest to konkretny wkład czyniony przez UE na rzecz zapobiegania utracie różnorodności biologicznej w skali światowej. Pozwoli ono również na zwiększenie zaufania konsumentów europejskich do kupowanych przez nich produktów.

Lasy, które są dobrze zagospodarowane, stanowią ważne źródło surowców odnawialnych oraz wielu usług w zakresie ochrony środowiska. Nielegalny wyrąb, stymulowany częściowo przez popyt na drewno w UE, ma jednak w długim okresie negatywne skutki dla zrównoważonego rozwoju. Nowe rozporządzenie wprowadzi zakaz sprzedaży na rynku UE drewna pochodzącego z nielegalnego wyrębu oraz produktów wytworzonych z nielegalnie pozyskanego drewna.

Podmioty unijne sprzedające po raz pierwszy na rynku unijnym drewno oraz produkty z drewna – zarówno pochodzące z UE, jak i importowane – będą musiały mieć wiedzę na temat pochodzenia drewna. Ich obowiązkiem będzie podjęcie kroków w celu upewnienia się, że drewno zostało pozyskane zgodnie ze stosownymi przepisami odpowiedniego państwa. Podmioty gospodarcze w ramach całego łańcucha dostaw w UE będą miały obowiązek prowadzenia rejestru dostawców i odbiorców ich drewna oraz produktów z drewna.

Państwa członkowskie będą odpowiedzialne za stosowanie kar wobec podmiotów naruszających przepisy. Legalność definiuje się poprzez odniesienie do przepisów państwa, w którym pozyskano drewno. Produkty z drewna pochodzące z państw, które zawarły z UE dobrowolną umowę o partnerstwie dotyczącą egzekwowania prawa, zarządzania i handlu (FLEGT), będą uznawane za spełniające wymogi rozporządzenia.

Rozporządzenie będzie mieć zastosowanie do szeregu rodzajów drewna oraz produktów z drewna, w tym produktów ze sklejki i desek, mebli, pulpy oraz papieru.

Chociaż rozporządzenie weszło już w życie, datę rozpoczęcia jego stosowania we wszystkich państwach członkowskich ustalono na 3 marca 2013 r.

Komisja zaostrza przepisy o bezpieczeństwie w europejskich zakładach chemicznych

Komisja Europejska przedstawiła 21 grudnia 2010 r. wniosek aktu prawnego zaostrzającego przepisy dotyczące kontrolowania zagrożeń związanych z wystąpieniem poważnych awarii z udziałem substancji chemicznych. Zmiany w tak zwanej dyrektywie Seveso II dostosują jej przepisy do zmian w unijnym prawodawstwie dotyczącym substancji chemicznych, a także sprecyzują i uaktualnią inne przepisy. Dotyczy to między innymi zaostrzenia norm inspekcyjnych i podniesienia poziomu i jakości informacji udostępnianych opinii publicznej w razie awarii. Nowa dyrektywa powinna wejść w życie 1 czerwca 2015 r.

Janez Potočnik, komisarz ds. środowiska, stwierdził: – *Dyrektywa Seveso II ma kluczowe znaczenie dla zmniejszenia prawdopodobieństwa i konsekwencji awarii chemicznych. Awarie takie wciąż jednak zdarzają się, a ich skutki są często druzgocące. Nie możemy czynić ustępstw w kwestii bezpieczeństwa. Właśnie dlatego nowe przepisy zawarte we wniosku dodatkowo zaostrzą prawodawstwo w tym obszarze i zapewnią niezbędny wysoki poziom ochrony.*

Impulsem do wprowadzenia zmian było przyjęcie przepisów dostosowujących unijny system klasyfikacji do Globalnie Zharmonizowanego Systemu Klasyfikacji ONZ. Nowy system umożliwi opisanie i oznakowanie zagrożeń w ten sam sposób na całym świecie.

Wśród proponowanych zmian są także takie, które zaostrzają przepisy dotyczące: pu-

blicznego dostępu do informacji o bezpieczeństwie, uczestnictwa w procesie podejmowania decyzji oraz dostępu do wymiaru sprawiedliwości, a także zmian w sposobie gromadzenia, udostępniania i wymiany informacji oraz zarządzania nimi. We wniosku przewidziano także surowsze normy przeprowadzania inspekcji instalacji, aby zapewnić skuteczną realizację i egzekucję przepisów o bezpieczeństwie.

Pozostałe zmiany są zmianami technicznymi, które dotyczą między innymi uproszczeń służących zmniejszeniu obciążeń administracyjnych. Zmiany powinny podtrzymać i podnieść obecny poziom ochrony bez wpływanie w znaczący sposób na koszty.

Nowa dyrektywa będąca przedmiotem wniosku wpisuje się w proces przeglądu, na który składają się konsultacje z zainteresowanymi stronami oraz różne badania na temat skuteczności obowiązujących przepisów i skutków ewentualnych wariantów zmian.

Oszczędne gospodarowanie zasobami

Komisja Europejska uruchomiła dwa – prowadzone za pośrednictwem internetu – procesy konsultacji w obszarze ochrony środowiska. Pierwszy z nich dotyczy opcji polityki, które mogą zachęcić do jeszcze bardziej oszczędnego gospodarowania zasobami naturalnymi w gospodarce europejskiej. Drugi zaś dotyczy stanowiska, jakie UE ma zająć na konferencji ONZ dotyczącej zrównoważonego rozwoju, która odbędzie się w Rio de Janeiro w 2012 r. Rozpoczęto również powiązany proces konsultacji mający na celu zebranie opinii na temat europejskiej gospodarki ekologicznej, który zawiera aspekty oszczędnego gospodarowania zasobami. Konsultacje potrwać do połowy kwietnia 2011 r.

Pierwszy proces konsultacji, dotyczący oszczędnego gospodarowania zasobami, przy-

czyni się do opracowania planu działań na rzecz oszczędnego gospodarowania zasobami w Europie, którego spodziewać się można latem 2011 r. W konsultacji można wyrazić opinię w trzech obszarach – ogólna ocena wykorzystania zasobów, ich niewystarczających ilości, bieżących przeszkód i głównych obszarów, z którymi wiążą się szczególne trudności; obszary polityki, które mogą zostać objęte planem działań; oraz opcje zachęcające do indywidualnej zmiany postępowania. Oczekuje się, że swoje odpowiedzi na 22 pytania przedstawią organy administracji publicznej, podmioty z sektora prywatnego, zainteresowane strony działające na rzecz ochrony środowiska i zainteresowani obywatele. Dnia 26 stycznia br. Komisja przyjęła komunikat ws. Europy efektywnie korzystającej z zasobów – inicjatywy przewodniej strategii „Europa 2020”, strategii UE na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego – ustanawiający tło dla wielu inicjatyw Komisji, które mają zostać przyjęte w 2011 i 2012 r. Plan działań jest jedną z takich inicjatyw. Konsultacje prowadzone w języku angielskim, francuskim i niemieckim zakończą się dnia 17 kwietnia 2011 r.

W ramach drugiego procesu konsultacji opracowane zostanie stanowisko, jakie UE zajmie na konferencji Narodów Zjednoczonych na temat zrównoważonego rozwoju (Rio +20), która odbędzie się w 2012 r. Konferencja ta, znana jako Rio +20 ponieważ zbiega się w czasie z dwudziestolecie Szczytu Ziemi, który odbył się w Rio de Janeiro w 1992 r., ma na celu umocnić odnowione polityczne zobowiązania na rzecz zrównoważonego rozwoju. Podczas konferencji zostaną ocenione dotychczasowe postępy, wskazane braki w wykonaniu zobowiązań oraz poruszone nowe wyzwania. Obrady skoncentrują się na dwóch głównych kwestiach: „gospodarka ekologiczna w kontekście zrównoważonego rozwoju i eliminacji ubóstwa” oraz

„instytucjonalnych ramach zrównoważonego rozwoju”. Konsultacja, na którą składa się 13 otwartych pytań, przebiega w języku angielskim i trwa do połowy kwietnia.

Odpowiedzi udzielone w ramach konsultacji zostaną wykorzystane w komunikacie w sprawie stanowiska UE, który zostanie opublikowany wiosną 2011 r., oraz w dalszych dyskusjach z pozostałymi instytucjami UE. Konsultacje są otwarte dla wszystkich zainteresowanych stron w UE i w krajach trzecich. Odpowiedzi na wszystkie pytania lub tylko na wybrane należy udzielić pisemnie i przesłać w formie papierowej. Po dokonaniu oceny wszystkich odpowiedzi sporządzone zostanie sprawozdanie, które zostanie opublikowane na stronie internetowej Dyrekcji Generalnej ds. Środowiska.

Proces konsultacji zapoczątkowała także Dyrekcja Generalna ds. Badań Naukowych i Innowacji. Dotyczy on oszczędnego gospodarowania zasobami i innych aspektów strategii Europa 2020 i skupia się na bieżącym i przyszłym potencjale gospodarki ekologicznej w Europie. Poza kwestiami skuteczności wyko-

rzystania zasobów w konsultacji pojawiają się pytania dotyczące potencjału gospodarki ekologicznej do wsparcia innowacyjności i stawienia czoła wyzwaniom społecznym. Wyniki pomogą opracować „Europejską strategię i europejski plan działania na rzecz zrównoważonej gospodarki ekologicznej do 2020 r.”

Marta Angrocka-Krawczyk
Komisja Europejska Przedstawicielstwo w Polsce

¹ KOM(2010)618 z 3.11.2010.

² Odpadów tych dotyczy dyrektywa 2006/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 15 marca 2006 r. w sprawie gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu wydobywczego oraz zmieniająca dyrektywę 2004/35/WE (Dz.Urz. L 102 z 11.04.2006, s.15)

³ Dz.U. L 275 z 25.10.2003, s. 32.

⁴ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady „Lepsze ramy prawne regulujące nadzór rynku w zakresie unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji”(KOM(2020)796 z 21.12.2010).

⁵ Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 17.

⁶ COM(2007)844 z 21.12.2007.

⁷ Dz.U. L 24 z 29.01.2008, s. 8. tzw. dyrektywa IPPC, będąca wersją ujednoliconą dyrektywy Rady 96/61/WE z 24 września 1996 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz.U. L 257 z 10.10.1996, s. 26).

⁸ Dz. U. L 54 z 25.02.1978, s. 19.

⁹ Dz.U. L 378 z 31.12.1982, s. 1.

¹⁰ Dz.U. L 409 z 31.12.1992, s. 11.

¹¹ Dz.U. L 85 z 29.03.1999, s. 1.

¹² Dz.U. L 332 z 28.12.2000, s. 91.

¹³ Dz.U. L 309 z 27.11.2001, s. 1.